

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 22/2020-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a zo sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti STAVOIMPEX Holíč, spol. s r. o., Námestie mieru 20, Holíč, IČO 36 234 311, zastúpenej advokátom JUDr. Lászlóom Lengyelom, Športová 978/45, Dunajská Streda, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Skalica sp. zn. 5 C 16/2013 z 23. augusta 2019 v znení opravného uznesenia z 18. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti STAVOIMPEX Holíč, spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti STAVOIMPEX Holíč, spol. s r. o., Námestie mieru 20, Holíč, IČO 36 234 311 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Skalica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C 16/2013 z 23. augusta 2019 v znení opravného uznesenia z 18. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola žalovanou stranou v konaní o zaplatenie v súhrne sumy 149 699,42 € s príslušenstvom z titulu zľavy z kúpnej ceny z bytov žalobcov. Okresný súd žalobe žalobcov v plnom rozsahu vyhovel rozsudkom sp. zn. 5 C 16/2013 z 11. mája 2017 po tom, čo žalobcovia vzali v časti svoje návrhy späť, a zaviazal sťažovateľku na zaplatenie vo výroku uvedených súm jednotlivým žalobcom. Po právoplatnosti rozsudku vo veci samej okresný súd rozhodoval o trovách konania naposledy uznesením vyššieho súdneho úradníka zo 4. júla 2019 tak, že sťažovateľku zaviazal na zaplatenie v jednotlivých výrokoch uvedených súm jednotlivým žalobcom. Sťažovateľka, ako aj žalobcovia podali proti označenému uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom sťažnosti, o ktorých rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že sťažovateľku zaviazal na zaplatenie trov konania v sume 9 169,28 € žalobcom označeným vo výroku uznesenia.

3. Sťažovateľka v sťažnosti atakuje právne závery, na ktorých stojí napadnuté uznesenie okresného súdu, a tvrdí, že okresný súd nesprávne priznal náhradu trov aj za úkony právnej služby, ktoré nemal. Vo vzťahu k priznanej náhrade trov za jednotlivé

úkony právnej služby okresnému súdu konkrétne vyčítala, že výdavky spojené s prevzatím a prípravou zastúpenia vrátane porady s klientom a podanie návrhu na vydanie platobného rozkazu „boli poskytnuté ešte pred začatím predmetného konania, teda s nimi súvisiace výdavky nevznikli v konaní“. Sťažovateľka ďalej tvrdí, že „výdavky na odmenu právneho zástupcu za návrh na mimosúdne vyriešenie sporu podaný protistrane zo dňa 9. 1. 2015 (č. l. 303) nemôže byť považované za účelne vynaložené v súvislosti s uplatnením alebo bránením práva žalobcov, nakoľko nie sú vynaložené v príčinnej súvislosti s ich procesným postojom k predmetu konania.“. Sťažovateľka na podporu svojho názoru uvádza a cituje odbornú literatúru, ako aj niektoré rozhodnutia ústavného súdu a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

4. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom v tomto znení:

„1. Základné práva spoločnosti STAVOIMPEX Holič, spol. s r. o., so sídlom Nám. Mieru 20, 908 51 Holič, IČO: 36 234 311 podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Skalica zo dňa zo dňa 23. 08. 2019 spis. zn. 5 C/16/2013-645 v znení opravného uzneseniu Okresného súdu Skalica zo dňa 18. 09. 2019 spis. zn. 5 C/16/213-659 porušené boli.

2. Uznesenia Okresného súdu Skalica zo dňa 23. 08. 2019 spis. zn. 5 C/16/2013-645 v znení opravného uzneseniu Okresného súdu Skalica zo dňa 18. 09. 2019 spis. zn. 5 C/16/2013-659 sa zrušuje a vec Okresnému súdu Skalica vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Skalica je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľova na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

11. Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

12. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

13. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto

prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07). Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

14. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznatelných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

III.

Samotné posúdenie vecí ústavným súdom

15. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu o výške priznanej náhrady trov konania, ktorému sťažovateľka vytyka, že je arbitrárne a že okresný súd ústavne nesúladným výkladom a aplikáciou § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zasiahol do jej označených práv.

16. Ústavný súd posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, IV. ÚS 481/2013), ak zistí, že rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

17. Otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu vtedy, pokiaľ by bol v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prílišného formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia (I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, III. ÚS 47/2013, III. ÚS 457/2014, III. ÚS 609/2014).

18. Trovy vynaložené účastníkom konania (sporovou stranou) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelne vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má účastník (sporová strana) nárok

na náhradu trov konania, pretože mal vo veci plný úspech. Každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne; to platí aj pre trovy právnej služby (m. m. II. ÚS 78/03, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 83/2018).

19. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

20. Odborná literatúra, ako aj ústavný súd v súvislosti s predmetným ustanovením CSP v princípe konštatuje, že za trovy konania sa podľa novej právnej úpravy považujú len také výdavky, ktoré vznikli v konaní, t. j. v období od začatia konania (pozri § 156 CSP) do jeho skončenia. Je teda irelevantné, že určité výdavky vznikli v bezprostrednej súvislosti s týmto konaním, no pred jeho začatím (napr. v súvislosti s predžalobnou výzvou), pretože je vylúčené takéto výdavky považovať za trovy konania, keď nevznikli počas prebiehajúceho konania. Ak strana mala takéto výdavky, tieto by mohli byť v niektorých sporoch posúdené ako náklady spojené s uplatnením pohľadávky podľa § 121 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov [ďalej len „Občiansky zákonník“ (Horváth, E., Andrášiová, A., Henčeková, S. Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. doplnené a prepracované vydanie. Bratislava : Wolters Kluwer SR s. r. o., 2018. s. 674 a 675)]. Obdobné závery možno nájsť aj v tzv. Veľkom komentári k Civilnému sporovému poriadku (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 891 až 896).

21. Jednotlivé úkony právnej služby musia byť posudzované samostatne zo zreteľom na to, či išlo o odôvodnený a účelne vynaložený výdavok, ktorý strane sporu vznikol v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

22. Vychádzajúc z uvedeného je potom potrebné konštatovať, že výdavky, ktoré vznikli ešte pred začatím konania (podaním návrhu), nemožno považovať za trovy konania, keďže vznik týchto výdavkov predchádza podaniu samotného návrhu. Tento právny názor

vychádza z gramatického výkladu výrazu „ktoré vzniknú v konaní“. Avšak nie je možné tento názor považovať za univerzálny do tej miery, že neexistujú výnimky z tohto pravidla. Typickým príkladom je súdny poplatok, ktorý je spravidla technicky skôr zaplatený, než dôjde k podaniu návrhu, napriek tomu je ho možné považovať za výdavok nevyhnutne spojený s uplatnením práva na súde a tým aj výdavkom, ktorý je možné uplatniť ako trovy konania, čo uznáva aj citovaná odborná literatúra (pozri bod 23 odôvodnenia tohto rozhodnutia, pozn.).

23. Z hľadiska frekvencie výskytu prichádzajú exemplifikatívne od úvahy nasledujúce typické kategórie trov sporového konania: 1. Súdny poplatok..., 2. Odmena a náhrady advokáta..., 3. Cestovné, stravné a výdavky na ubytovanie..., 4. Trovy dokazovania..., 5. Paušálna náhrada nákladov spojených s uplatnením pohľadávky...“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 893 až 896).

24. K obdobnému záveru možno dospieť aj v súvislosti s namietaným výdavkom, a to prevzatím a prípravou zastúpenia ako odmenou advokáta za úkon právnej služby. Aj tento úkon právnej služby predbieha podaniu návrhu, ale z hľadiska jeho účelu je nevyhnutným predpokladom pre uplatnenie nákladov konania spojených s právnym zastúpením advokátom vo forme trov právneho zastúpenia. Pokiaľ však ide o ďalšie prípadné úkony pred začatím konania [typicky predžalobná výzva, alebo znalecký posudok (podstatný pre určenie rozsahu uplatniteľného nároku, pozn.)], tieto možno v konaní úspešne uplatniť ako náklady spojené s uplatnením pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, avšak nie ako trovy konania podľa § 251 CSP. Z hľadiska ich povahy sú účelné, avšak nie bezpodmienečne nevyhnutné pre uplatnenie nároku na súde.

25. Vychádzajúc z uvedeného, tvrdenie sťažovateľky, že okresný súd pochybil, nie je možné považovať za správne. Preto ústavný súd túto námietku sťažovateľky považoval za nedôvodnú.

26. Vychádzajúc z účelu a zmyslu § 251 CSP ústavný súd konštatuje, že uznanie výdavku všeobecným súdom pri rozhodovaní o náhrade trov konania za úkon právnej služby spočívajúci v prevzatí a prípravy zastúpenia advokátom nemožno v princípe považovať za zasahujúce do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. listiny a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. tento výdavok nemožno považovať za priznaný v rozpore s označeným ustanovením Civilného sporového poriadku z dôvodu, že nevznikol v konaní.

27. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj v súvislosti s námietkou týkajúcou sa priznania náhrady trov právneho zastúpenia za úkon spísania a podania návrhu na vydanie platobného rozkazu. Sťažovateľka v sťažnosti tvrdila, že aj tento výdavok vznikol pred začatím predmetného konania (zrejme mala na mysli konanie vedené pod sp. zn. 5 C 16/2013, pozn.). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že ide o účelové tvrdenie, ktoré je navyše aj nesprávne. Konanie podľa vtedy platného procesného predpisu začínalo podaním návrhu, a to prípadne aj vo forme návrhu na vydanie platobného rozkazu (pozri § 79 ods. 5 OSP, teraz § 265 CSP). Skutočnosť, že po podaní odporu proti platobnému rozkazu bola vec prevedená do registra tzv. civilných vecí a dostala novú spisovú značku, nie je možné chápať tak, že ide o iný, prípadne nový návrh, ktorým by si žalobca uplatnil právo na súde. V skutočnosti ide o pokračovanie konania o pôvodnom návrhu a rozhodne pre účely rozhodovania o náhrade trov konania nie je možné tvrdiť, že konanie začalo až preradením pôvodnej veci zápisom do registra civilných vecí. Preto neobstojí tvrdenie sťažovateľky, že výdavok za tento úkon právnej služby nevznikol v konaní. Ústavný súd aj v tomto prípade dospel k záveru, že námietka sťažovateľky je nedôvodná.

28. Podľa sťažovateľky bola spornou – protiústavnou aj priznaná náhrada trov konania za úkon právnej služby spočívajúci v návrhu na mimosúdne vyriešenie sporu. Ústavný súd v súvislosti s návrhmi na mimosúdne riešenie sporu, ktoré svojou povahou a dôsledkami majú blízko k zmieru alebo riešeniu sporu mediáciou, o ktorý sa súd má v zmysle § 148 ods. 1 CSP vždy snažiť (ďalej tiež pozri tiež § 170 ods. 2 a § 179 ods. 2 CSP), v konečnom dôsledku znamenajú ukončenie sporu, resp. konania na súde. Ani z hľadiska cieľa alebo účelu nemožno považovať tento úkon, resp. náklady s tým spojené,

za nesmerujúce k ukončeniu sporu. Nemožno bez ďalšieho tvrdiť, že taký výdavok nesleduje procesné presadenie uplatneného nároku, alebo procesnú obranu proti takémuto nároku v závislosti na tom, kto ho v konaní urobil. Avšak pri rozhodovaní o účelnosti takéhoto kroku je potrebné mať na pamäti okolnosti, ktoré viedli stranu v konaní k takémuto postupu, štádium konania, ako aj kontext samotného výsledku sporu. Je nesporné, že v prípade ukončenia konania v dôsledku uzavretia zmieru alebo obdobnej dohody náklady za tento úkon možno považovať za účelne vynaložené. Z hľadiska rozhodovania o náhrade trov konania všeobecný súd vždy musí posudzovať tento úkon samostatne, zo zreteľom na to, či išlo o odôvodnený a účelne vynaložený výdavok úkonu.

29. V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd považoval za rozhodujúce pre určenie záveru o účelnosti tohto výdavku z hľadiska jeho ústavnej udržateľnosti štádium konania, t. j. čas, keď došlo k takémuto návrhu, ako aj navrhovanú dohodu z hľadiska pôvodného rozsahu žalobou uplatneného nároku v pomere k samotnému výsledku sporu. K návrhu na mimosúdnu dohodu pristúpili žalobcovia v roku 2015, t. j. približne po dvoch rokoch od podania žaloby. Pôvodne uplatnený nárok bol uplatnený v sume 149 699,29 € s príslušenstvom, navrhované sumy obsiahnuté v mimosúdnej dohode vo vzťahu k jednotlivým žalobcom sa podstatne nelíšili od súm priznaných samotným rozsudkom (okresný súd priznal nárok na zľavu žalobcom v rozsahu 9 %, oproti požadovanej zľave 10 %, pozri bod 34 ods. 7 odôvodnenia napadnutého uznesenia), teda záver o účelnosti tohto nákladu nie je možné považovať za exces, resp. za arbitrárny záver, porušujúci označené práva sťažovateľky. Pokiaľ sťažovateľka namietala, že tento úkon bol urobený mimo súdneho konania, ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že návrh je súčasťou súdneho spisu pod č. I. 303, čo nakoniec nevedomky priznala aj sťažovateľka, keď uviedla „... návrh na mimosúdne vyriešenie sporu podaný protistrane zo dňa 9. 1. 2015 (č. I. 303)“, preto ústavný súd konštatuje, že tvrdenie sťažovateľky nekorešponduje s obsahom súdneho spisu. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie okresného súdu nie je možné považovať za porušujúce označené práva sťažovateľky.

30. Ústavný súd je toho názoru, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

31. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu